

УНИВЕРЗИТЕТ „УНИОН - НИКОЛА ТЕСЛА“ У БЕОГРАДУ

Број: _____

Датум: _____

Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина-

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију Наставно-научно веће ФАКУЛТЕТА ЗА ГРАДИТЕЉСКИ МЕНАЏМЕНТ Универзитета "УНИОН-НИКОЛА ТЕСЛА" у Београду на _____ седници, одржаној _____ године</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Славко Божиловић, проф. емеритус, Универзитет Унион Никола Тесла, Факултет за градитељски менаџмент, менаџмент у грађевинарству, 28.10.2011, председник</p> <p>2. Др Драгана Василски, ванредни професор, Универзитет Унион Никола Тесла, Факултет за градитељски менаџмент, пројектовање и конструкције, 10.7.2012, ментор, члан</p> <p>3. Др Горан Петковић, ред. проф. Универзитет у Београду, Економски факултет, друштвене науке, економија, 18.2.2005, члан</p>
II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Милош Зоран Миловановић</p> <p>2. Датум и место рођења, општина, Република: 7.11.1988. Београд, Савски венац, Република Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив дипломског – мастер рада или магистарске тезе : 4.7.2012. Архитектонски факултет Универзитета у Београду, Ваздух и пећине Савамале: Истицање карактеристика простора кроз савремену митологију</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање после дипломирања: Архитектура и урбанизам</p>
III. НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<p>Урбанистичко планирање градских обала у Београду кроз истраживање митологије као покретача креативне економије</p>

IV. ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Генерална структура рада се састоји из три целине: Увода, Приказа и интерпретације резултата истраживања и Закључака.

УВОД садржи седам поглавља, у оквиру кога се представљају уводне напомене о теми, дефинишу проблеми, предмет, циљеви, задаци, полазне хипотезе и научне методе истраживања, генерална структура рада и научна оправданост дисертације са очекиваним резултатима и практичном применом резултата.

ПРИКАЗ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА се састоји из три дела, Теоријског оквира истраживања, Компаративне анализе теоријских поставки и урбанистичких решења и Примене концепта креативног града са аспекта митологије и приказ модела урбанистичког развоја Савамале. У Теоријском оквиру истраживања се истражују Савремени процеси трансформације градова кроз Одрживи развој и његов значај у планирању, Креативну економију и концепт креативних градова и Центрификацију у контексту регенерације запуштених градских четврти, и Митологија као културни ресурс у урбанистичком планирању кроз Дефиницију мита, Значају митологије река и вода, Значају митологије у урбанистичком планирању и Примерима митолошке интерпретације простора.

У Компаративној анализи теоријских поставки и урбанистичких решења се поглавља деле на преглед Урбанистичког планирања у Србији, са Урбаним развојем Србије и Београда у XXI веку и прегледу затеченог стања Београдских речних обала са анализом стања Савамале, Марине Дорћол, Земуна, Луке Београд, Аде Хује и наслеђа на београдским рекама. Друга област обухвата Примену концепта креативног града и значаја креативне економије са одређеним аспектима митологије у светској пракси кроз примере Билбаа, Гетеборга и Центрификације Харлема.

У Примени концепта креативног града са аспекта митологије и приказ модела урбанистичког развоја Савамале се истражују могућности примене концепта кроз Митологију река у два поглавља Контексту градње под утицајем митологије са Поштовањем контекста локације и Елементима анализе локације и у Примени принципа креативног града под утицајем митологије на Савамали кроз поглавља Анализа потенцијала и развојних могућности обале Савамале, Пећине и скривени симболи Савамале, Простор изнад Савамале и Примена принципа урбаног развоја Београдских обала у контексту митологије и креативног града.

У ЗАКЉУЧКУ се образлажу резултати истраживања кроз поглавља: Значај резултата са теоријског и практичног становишта, Верификација полазних хипотеза Смернице за урбанистичко планирање београдских градских обала Правци даљих истраживања и могућности примене на друге градове у Србији.

Тема истраживања регенерације градских обала је актуелна у светској пракси у последње две деценије. Градови који у себи садрже индустријско наслеђе са бродоградилштима, магацинима, фабрикама на обалама се у постиндустријском развоју фокусирају на активирање тих зона као погодних за рекреацију, становање и културу. У плановима регенерација ових четврти је такође присутно и пројектовање са обзирањем на принципе одрживог развоја и енергетске ефикасности.

Прилагођавање локације, поштовање локацијских услова и имплементација нових четврти у остатак урбане матрице често није лак задатак за планере и подразумева низ одрицања од првобитних циљева као и компромиса између заинтересованих страна у процесу. Градитељско наслеђе је потенцијал речних обала и кроз пренамену и прилагођавањем стандардима ефикасности оно се инкорпорира у пројекте.

Проблем истраживања се своди на процес израде урбанистичких планова и планирања у Београду, у коме се перципира недостатак савремених стратешких и пројектантских алата помоћу којих би се препознали потенцијални ресурси одређене локације.

Предмет истраживања је дискусија о начину примене концепта креативних градова

и препознавање митологије као дела културног наслеђа локације, а које често није препознато као уникатна вредност коју треба истражити и инкорпорирати у процес планирања.

Концепт креативних градова добија све већу примену у оквиру стратегија многих светских метропола и пружа могућности за откључавање непрепознатих вредности локације. Са друге стране, овај концепт може бити и копиран без претходних анализа и ту почива опасност од неуспешне примене решења која се не могу вратити уназад.

Ове методе истраживања и анализе локација се посебно примењују на градске обале, са обзиром на фокус градова у регенерацији речних фронта и могућности примене концепта креативних градова у развоју истих.

У истраживачком раду, митологија је препозната као специфично културно наслеђе чија се вредност у урбанистичком планирању до сада није препознала или се препознала у издвојеним, појединим случајевима. У истраживању се тежи успостављању везе између овог неискоришћеног ресурса и примене концепта креативних градова као и одрживог развоја уопште.

Из наведеног следи да је тежиште истраживања на урбанистичком нивоу проблема, као и на архитектонско пројектантском нивоу у коме се препознају нове стратегије урбанистичког планирања као и истраживање појединачних пројектантских проблема који су од значаја за планирање у Србији и могу се применити на обалама река у Београду.

Број страна: 143

Број поглавља: 6

Број слика: 44

Број табела: 2

V. ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У уводном поглављу концизно је образложена тема дисертације и дефинисани су предмет и циљеви истраживања, као и главна питања на која је истраживање било усмерено. Укратко је описана методологија истраживања и наведене су технике научноистраживачког поступка које су биле примењене при прикупљању и обради података, њиховом тумачењу и евалуацији. Дати су теоријски оквири и преглед литературе из обрађене области. На крај поглавља дат је кратак садржај дисертације.

У другом поглављу дат је исцрпан теоријски увид у савремене процесе трансформације градова кроз позиционирање одрживог развоја, креативне економије, централизације и митологије у планерској пракси.

У трећем поглављу је представљен преглед урбанистичког планирања у Србији кроз опште статистичке податке и увид у чињенично стање савремене планерске праксе у Београду. Стратегије развоја града су обично краткорочног карактера, што се препознаје и у Београду. Планирање и извођење пројекта Унутрашњег магистралног полупрстена показује да су граду већ дуже време потребне инфраструктурне промене које би изместиле транзитни саобраћај из центра града и вратило значај градским центрима, попут Савамале и Дорћола, у који спада Лука Београд, и који су опет у фокусу као потенцијала за почетак одрживе стратегије развоја града

У четвртном поглављу је описана примена концепта креативног града и истражен утицај митологије у светској планерској пракси кроз детаљан увид у примере успешне регенерације градских обала и анализу неуспеле централизације Харлема, у Њујорку.

Кроз пето поглавље је аналитички приступљено проблему регенерације простора Савамале и детаљно описани потенцијали који могу бити активирани кроз примену концепта креативног града, у контексту митолошких аналога културног наслеђа.

У шестом поглављу дати су закључци, препоруке и могући правци даљих истраживања. На основу темељног приступа анализи полазних теза с аспекта резултата истраживања, може се закључити да су изведени закључци релевантни и адекватни постављеном циљу дисертације.

Приложен списак коришћене литературе је актуелан, адекватан и примерен тематици, а

референце и слике су цитиране правилно.

VI. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Недостаци у повезивању планирања града са нематеријалним културним наслеђем почивају у чињеници могућих слободних или погрешних интерпретација планера и других учесника у планирању. Митолошке особине места показују економске потенцијале у циљу експлоатације и одрживости како би постали релевантни чиниоци у планирању града, са тиме да стручњаци могу да валоризују њихов значај за одређену локацију, али извођење и коришћење принципа и наслеђа може да буде погрешно интерпретирано у градском окружењу, па чак и банализовано у смислу лоше формалне интерпретације са наменама које се не уклапају у контекст локације.

Препоруке у урбаном планирању се заснивају на јачању интердисциплинарне сарадње јер се превиђа културно наслеђе као необновљиви ресурс који више доприноси ревитализацији градских четврти него слепо копирање садржаја градова у потпуно другачијем урбаном контексту. Под овим се подразумева истраживање и пружање могућности презентације историјских слојева града. Они су кључни као наслеђе које припада становницима и доприносе испуњавању духовних потреба грађана.

Индустријско наслеђе на речним обалама је у светској пракси последњих деценија својеврсни инкубатор идеја очувања аутентичних градских целина, али су речни комуникациони канали кроз различите епохе били и од већег значаја за развој насеља, па оживљавање ових рута доприноси јачању запуштених међуградских веза и отварају нове саобраћајне коридоре кроз културну регенерацију.

Учвршћивање митолошких аспеката локације у процедуру анализе локације је мало вероватно, обзиром на флуидност теме и могућности слободних интерпретација уметника који се тешко формулишу у регулативама и законским оквирима. Тежиште истраживања је усмерено ка продубљивању анализе локације у контексту истраживања потреба становника и перцепције стручне јавности. Укључивање више струка, са значајнијом улогом, у процес израде пројеката је кључно ради остваривања економских могућности локације, али и очувања идентитета.

VII. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат је успешно и у потпуности обавио истраживања предвиђена планом датим у пријави дисертације. Добијени резултати су проистекли из обимног истраживања митологије као покретач развоја града је концепт који се ослања на препознавање материјалног и нематеријалног наслеђа у предметним локацијама. Приступ овом концепту се врши кроз коришћења алата креативних индустрија као генератора идеја и иновација при очувању идентитета града. Богати фонд градитељског и културног наслеђе у Србији, са изразитим елементом мултикултуралности је потенцијал који се може имплементирати у многим насељима, а пре свега насеља на рекама, са индустријским наслеђем имају предност постојеће, неискоришћене структуре која се може прилагодити савременим потребама развоја јавних градских простора на обалама река.

VIII. КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Дисертација садржи све неопходне елементе битне за разумевање обрађене теме и добијених резултата. Сачињен је обиман и свеобухватан преглед литературе, истраживање је изведено на примерен начин, а прикупљени подаци су адекватно обрађени и протумачени, уз јасно изложене закључке, презентоване у складу с одговарајућим теоријским знањем из предметне области.

3. Дисертација је оригиналан допринос науци по томе што на један свеобухватан,

целовит и методолошки начин приступа предмету истраживања и што дефинише главне проблеме евалуације контекста локације, примене принципа креативног града и ограничења могућности привлачења креативне класе у Београду, и уопште у Србији. На овај начин пружен је јасан и опсежан увид у тематику мало познату на овим просторима, чиме је омогућено да се поређењем, екстраполацијом и прилагођавањем приказаних закључака и препорука резултати имплементирају и у другим срединама, али и да се примене у истраживањима сличних појава у другим срединама.

4. Недостаци дисертације

Нису уочени никакви недостаци.

VIII. ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- 3. Да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри усмена одбрана пред именованом комисијом.**

У Београду, 2016.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

**Др Славко Божиловић, проф. емеритус Факултета
за градитељски менаџмент у Београду, председник**

**Др Драгана Василски, ванредни професор Факултета
за градитељски менаџмент у Београду, ментор**

**Др Горан Петковић, ред. проф. Економског
факултета у Београду, члан**

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.